Reheating Foods & Liquids

(1) משנה קמא:

מתני' כל שכא בתמן מערב שבת שרין אותו בתמן בשבת וכל שלא כא בתמן מערב שבת מריחין אותו בתמן בשבת חוץ מן המלוח היקן (חרגים מלוחין קבים) יקליים האיספנין שרדתתן ז' היא נמר מלאכתו:

(2) רש"י שם ד"ה:

נמי כל שכא בתמן. כל מלוח שכא בתמן מע"ש מרין ומרין אותו בתמן בשבת אלא מי מעשה מיתן שכרי נתנו כבר: מריחין. אלין זה נמר מלאכתו אבל לא מרין: חוץ מדג מלוח ישן אי קולייה האיספנין. דג שקורין מרינ"ל: שהרתתו הוא נמר מלאכתו. מלקרי ליה נמר מלאכתו ע"מ אבל כשאינו מרינ:

(3) חי' אגדות כ"ן

(1) אחר שכתבנו הדברים המבשלין, נבאר הדברים השייכים בהם בישול. דבר יבש שכבר נתבשל מע"ש, לא שייך בו בישול, ואין בישול אחר בישול, ואפילו הוא עכשיו צונן לגמרי. ומותר לשרותו בחמין ואפי' בכלי ראשון. ואם לא נתבשל מע"ש, אסור לשרותו ואפילו בכלי שני, דמחזי כמבשל, אבל מותר לערות עליו מכלי שני להדיחו. ואם הוא דבר קשה שא"א לאכלו כלל בלא שריה, השורה אותו בשבת, חייב, וג"ל דאפי' בצונן, וצ"ע (ד). וכן אסור להדיח דבר שא"א לאכול כלל בלא הדחה. והמריח, חייב, דבישול אינו תלוי לא בכלי ראשון ולא בכלי שני, אלא לפי דבר המתבשל (מרדכי). אבל מותר להדיח דג מלוח שקורין הערינג במים צוננין (ס"ז) שגם קורם הדחה ראוי לאכילה (סס):

(4) ריטב"ם שבת ט"ג

(ג) המפקיע את הביצה בבגד חם או בחול ובמגבת דרכים שהן חמים מפני השמש אע"פ שנצלית פטור. שתולדות חמה אינם כתולדות האש. אבל גזרו עליהן מפני תולדות האור. וכן המבשל בחמי טבריה וכיוצא בהם פטור. המבשל על האור דבר שהיה מבושל כל (ג) צרכו או דבר שאינו צריך בישול כלל פטור:

(5) רש"י שבת ט"ג

(6) ציטוט שיטה יט

(יח) וז"ל הרמב"ם בפ"ט חיף דין ג' המבשל על האור דבר שהיה מבושל כל צרכו או דבר שא"צ בישול כלל פטור עכ"ל בגון שמן שנחלקו בגמ' ומ' ז' שייך בו בישול והמסקנא דשייך בו בישול אמנם כשיש דבר שא"צ בישול פטור חגת הרמב"ם לא חילק בין דבר יבש לדבר לח ובין נצטנן או נצטנן דכללא קאמר דדבר שנתבשל כל צרכו אין בו עוד בישול דאין בישול אחר בישול אך בתנאי שנתבשל כל צרכו אבל לא נתבשל כל צרכו אע"ג דנתבשל כמאכל בן דרוסאי יש בו משום בישול ובנתבשל צרכו משמע מדבריו דאפילו במצטמק ויפה לו בו משום בישול ודעת הרשב"א והרמ"ך ועוד מפרשים דכל שנתבשל במאכל בן דרוסאי שוב אין בו בישול תורה ומ"מ וכ"מ והכל מן התורה אבל מדרבנן בזה משום בישול שהרי אסרו להחזיר על גבי פת ולפ"ז הרמב"ם שכתב פטור כונתו פטור אבל אסור בכל פטורי דשבת:

(7) כלים שבת ג' יט

(יא) הרשב"ם פרק ג' מדיה (ט) שמל עשיה קדירה מלמעלה כדרלה לשמרה מלמטה ומשלה שבשל בשבת ואריך לו כדי בין בשבת ומ"ש (יב יח) נבי יהיה מקרה ואריך ולא מרים "ומרים הלי ומאמרל מי בשל מרבנן (ג) עבדי אלא בלבדי ומשבשל ולמעלה אריך ניה כישל בין ניה ט מפקר ולא ולא ל מבל בשבת אי ומר בין המשמשה נמי ביבר. ומל מסרם מלייאל מל ומל מלרים לשמר ומלייאל ומגל המלייאל לים ליה נמנלי מבשל בשבת אי ומר בין המשמשה נמי ביבר. ומל מסרם מלייאל מל ומל מלרים לשמר ומלייאל לים ליה נמנלי על הבנים ביבים לקמי לן מלמרין לם מרלה: ומרחמת דן. מלמלן לבים מל מלרים מלל מלר ליבל לנמשם לשמל מלרמר ומרמרמר:

(8) Shabbos Kitchen p.15

(ב) בישול אחר בישול, ומאי שנא דבר לח, וראיתי במנחת חינוך (במוסך השבת) שהסביר דדבר יבש אפילו כשנצטנן הפעולה הראשונה עדיין במקומה עומדת ומקילא אמרינן אין בישול אחר בישול, אבל בדבר לח שנצטנן דאין הפעולה הראשונה ניכרת אמרינן יש בישול אחר בישול, וביאור דבריו דבדבר יבש תכלית הבישול הוא לתקן עצם המאכל ולשנותו מדבר חי לדבר מבושל, ושינוי זה נשאר בו אפילו כשנצטנן, אבל בדבר לח אין הבישול פועל שינוי בגוף המשקה, שבדרך כלל הרי משקה ראוי לשתיה אף קודם שנתבשל, ועיקר תכלית הבישול הוא להממו שיהיה ראוי לשתותו בחמימותו, ולכן כשנצטנן בטלה פעולה הראשונה ושייך בו עוד בישול, וכ"כ בחזו"א סי' ל"ז ס"ק י"ג. ולפי הסבר זה מובן היטב מש' המג"א דכשנצטנן לגמרי יש איסור בישול מדאורייתא ס"ן דאז הרי נתבטל לגמרי בישול הראשון ושייך בו עוד בישול וע"ע בזה בציון 24.

(9) חי אדם כ' יט

(יב) דבר שנתבשל כבר ואפי' רוטב ושאר משקים אם לא נצטנן לגמרי, נהגו להקל להניח נגד המדורה קצת רחוק מן האש, ואע"ג שאין דבר מפסיק בינו לבין האש, כיון שהוצרכו חכמים להרחיק קצת מן המדורה, אית ליה היכרא. אבל אצל האש מסש. אסור. והיה על התנור או בקאחלין אפי' לאחר שהוסק, מותר ע"י דבר המפסיק (ו). ואם איני מניח שם להיות היד סולדת בו אלא רק כדי להחם קצת, ג"ל דלכ"ע מותר אפ"ו נצטנן לגמרי, ולא גזרינן בזה שמא ישכח ויעמיד שם עד שהיד סולדת בו, כיון דהא דאפי' נצטנן לגמרי, לא שייך בישול, ויש לסמוך על זה כשהוא צורך גדול ובלבד שיזהר מאד שלא יניח לעמיד שם הרבה שלא יבוא לידי ספק חמאת. אבל להניח כדי שתהיה היד סולדת בו, אסור (ח). וכל דבר יבש לגמרי אע"פ שהוא שמן כמו בשר צלי שמן וכן מיני מוליחא, אע"פ כשיתחמם יהיה זב מסני קצת שימן, מ"מ, אבל בשר מבושל כבר מביאר בסימן י' דאסיר, דהוי צלי אחר בישול (ט"ז):

(10) מאז רנ"ל

בקדירה . כדי כשם כרשב"ם אמור לומר לעכו"ם להליק לם נאמנם סקדירה וכו' דאלו לכשם סקדירה ס"ל לרשב"ם דאמר ליבראל מרי לעשותו כמ"ם
מיתן מ"ם סמ"ו כיון שלא מתמר מ"ל כלם לו סכדה מנכם ורמ"ל מתו סתם אמור לומר לעכו"ם לכשם וכו' דס"ל דלרין דס"ל דלאמר לאמנו
מלאוריתא לאמר לומר נ"ל לעכו"ם אלא מהם בו לאמר לאר ברישבר כמ"ם ס"ל כרין כאמר מסי"ם מ"ל כרין שיכו יש דאם לא אמנו כעכו"ם מל נני
כלם לו סכדה מנכם דם לכל מלמר מנחלי שסקרם מחירן לאר ליבראל לעשותו ומ"ם מר' ולד מ"ל ומין כלי מ"ם ולא כשם כעכו"ם דאם לוה
לעכו"ם לעשות לו מלאכה ודוקא לין לאסרין כתכיל :

(11) תשובה לנ"ל

ובתב כרמ"ם דאין מכנים לכל כדמת כרשב"ם וכרין דאפילו
בדבר לא לין ביטול אחר ביטול אף שלעולם אלא אסלין אם
מקילין אלא אלא לאמנו לעמרי, וכאן מסיקר כדין לין שום מקום לאמר
לין לאמנו לעמרי אלא לאמנו לעמרי דכל אסלין כיפ"ב אפ"ב עם כדין
לעוק ופ"ב אסלו מתפשין לאיקר כדין כדמת כרמב"ם והרשב"ם וכרין
אסלין לאיסור לאחם לא כלום כמנהג אלא אמני אלא יהולו לכל
כחייב לא נכנו לכל בלוגן אסלין אמיתתו מכרת, ואסבר דהול מבוא
מדר חדרב ע"ב גרופב דבגלמנן לעמרי לדמת כמ"ם כאלב שכי ראשונה
ומיכו מבאמנ דכרבו יכם מקילין אפי' בגלמנן לעמרי.

(12) אגמ
ב:לד:ד

(ב) מהו אעם הרמ"א (שי"ח סס"ו) בדבר שיש
בו פרק שכ' ונהגו להקל אם לא נצטנן לגמרי, ומהו
שיעור זה.

תשובה: אעם הרמ"א משום אשובר לדינא
כרמב"ם והרשב"א דאין בשול אחר בשול גם בלח
אבל מחמירין כשנצטנן לגמרי. ושיעור המחיצות שצריך
לחיות בלח לכרמ"א ואת שראוי לאכול לאלו שרגילין
לאכול ומין כדכתב בש"ע הגר"ן ס"ס.

(13) אגמ הרב
שנ:ט

ס כל ג דבר לח יש בו בישול אחר בישול דהייבו תבשיל לח שנתבשל כבר כל צרכו
ונצטנן ואפילו לא נצטנן לגמרי ג אלא שאין היד סולדת בו וחממו בשבת עד שהיד סולדת בו חייב
משום מבשל אבל אם הוא חם כל כך עד שהיד סולדת בו ומרתיחו יותר אין בזה משום בישול ומותר
אפילו לכתחלה להרתיחו סמוך לאש במקום שאין לחוש לחיתוי כמו שיתבאר (ואם מותר ליתנו על גבי
מיה או תנור נתבאר בסימן רנ"ג) ויש אומרים ד שאפילו נצטנן לגמרי אין בישול אחר בישול ומותר
להרתיחו בשבת סמוך לאש במקום שאין לחוש לחיתוי ה ונהגו להקל אם לא נצטנן לגמרי אלא ו ראוי
עדיין לאכול מחמת חמימותו אבל אם נצטנן לגמרי נהגין כסברא הראשונה אפילו לענין דיעבד כמו
שנתבאר בסימן רנ"ג (סעיף י"ח) ואפילו ליתנו על תנור בית החורף קודם שמסיקו העברי כדי שיתחמם
כשיסיקנו אסור כמו שנתבאר שם (סעיף כ"ז) ז וכן בכל דבר שיתבאר שיש בו משום בישול:

(14) אריתא שדה
ס"מ יב

ח. ושמענו ממר"ן הגר"ש אויערבאך שליט"א לבאר את שיטת הרמ"א, דס"ל
דבנידון בישול אחר בישול בלח שנצטנן כיון שהמלאכה אינה אלא מצד החימום של
הלח [ואינו כבישול דבר יבש שהמלאכה מצד עצם תיקונו ולכן הבישול נקבע ברגע
אחד, כשמגיע לשיעור מאכל בן דרוסאין, לכן אין לחימום זה תורת מלאכה גמורה
אלא בניכר השבח של החימום, וכל שלא נצטנן לגמרי ועדיין ראוי הוא קצת לשימוש
בתורת חמין, אף שאין היד סולדת בו ומביאו לחום שהיס"ב, מ"מ לא ניכר שבחו,
משא"כ בנצטנן לגמרי שפיר ניכר שבח חימומו לחום שהיד סולדת בו.

(15) אגרות הגרא
ס"מ לג

עט. אשכנזי [illegible] לחמם דבר לח שנתבשל ולא נצטנן לגמרי, דלפי הרמ"א שי"
ולפי הב"י אסור(יח), כתב הגרשז"א(יט) דבכל דבר שהמחמיר טובר מכח הכרעתו דאסור, מסתבר
שגם צריך לחשוש לומר לאחר לעשותו משום לפני עור, אבל אם רק מחמיר על עצמו מפני
מנהג רבותיו או אבותיו, אין לחשוש משום לפני עור כשאומר לאחר שערשהו(יח).

(16) אריתא שדה
ס"מ יג

מה נחשב לדבר לח

כא. ישנן דרגות שונות של סמיכות במאכלים ובסוגים שונים של רוטב,
ובפוסקים לא נתפרש גדר וקצבה מהו דבר לח שיש בו איסור בישול אחר
בישול, ומהו דבר יבש שאין בו איסור, וראה הערה[כ].

מז. עיין ספר מאור השבת סי' ו' הערה י"ז דהגרי"ש אלישיב שליט"א נקט לגבי קטשופ [רסק עגבניות] דהוי בגדר דבר יבש, וכן כ' הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שם במכתבים בסוף הספר מכתב א' אות א'. ובשו"ת אג"מ או"ח ח"ד סי' ע"ד דיני בישול אות ה' נסתפק בזה. [ואולי התייחסו לדרגות סמיכות שונות]. וקשה ליתן קצבה בדבר.

והנה לכאורה עיקר החילוק בין דבר לח [שיש בו בישול אחר בישול] לבין דבר יבש [שאין בו בישול אחר בישול] הוא משום שבדבר לח יש חשיבות מרובה לחומו, ופעמים שאין רגילים לאוכלו כלל כשהוא צונן, ולכן החשיבו הפוסקים המחמירים את החימום כבישול. משא"כ בדבר יבש שברור כלל הוא ראוי לאכילה אף בהיותו צונן, ומעתה אפשר שלענין הנידון הנ"ל [של דרגת הסמיכות להקרא דבר יבש] יהא בזה חילוק בין מאכלים שונים, דיש מאכל שבסמיכות מועטת נחשב ראוי לאכילה אף בהיותו צונן ויש מאכל שצריך לזה סמיכות מרובה. [ומ"מ פשוט דמאכל נחלי לגמרי יש בו בישול אחר בישול אף אם הוא ראוי לאכילה בהיותו צונן, ומאכל מרצץ לגמרי אין בו בישול אחר בישול אף אם אינו ראוי לאכילה מחמת שהוא צונן].

(17) שם

א. דעתי העני' דאם מוריקים הרוטב לגמרי ולא נשאר רוטב במציאות שאינו יבש ממש דזה נקרא יבש — וכלשון הנקי של הפמ"ג במ"ז ס"ק ט"ו דאם הוריקו המים שלא נשאר כלום, דר"ל שלא נשאר כלום ממים שבשלו בהם התה, ולא אמר בקיצור שאם הוא יבש ממש — מכלל דהורקה טובה עושהו יבש.

(18) שם עו"ל תקצ מכתב ר' וואלצר

(19) אגרות משה א"מ יד-טו

דבר מאכל שרובו יבש ומיעוטו לח

(כב) נחלקו הפוסקים בדין דבר מאכל שרובו יבש ומיעוטו לח כגון חתיכות בשר או חמין עם רוטב, האם דינו כדבר יבש ואין בו בישול אחר בישול, או שדין הרוטב כדין דבר לח[מט]. ולמעשה מורים גדולי הוראה שאם יש כמות של רוטב העומדת בפני עצמה בתוך הכלי יש לאסור, אך אם הרוטב רק טופח על גבי החתיכה הרי הוא טפל למוצק וכאילו כולו דבר יבש, וראה הערה[מט]. [ועיין לקמן פ"ד סמ"ז].

(20) אג"מ יד:ג:ה

מט. עיין בספר מאור השבת ח"א מכתב א' וכ' שהגרש"ז אויערבאך זצ"ל כותב דקוגל שיש עליו שמן טופח ע"מ להטפיח נידון כדבר יבש. וכן כתב הגר"ש וואזנר שליט"א במכתב הנדפס בסוף הספר, דכל שהוריק לגמרי את הרוטב מותר לחמם את החתיכה אף אם אינה יבשה ממש, ועי"ש שנסתייע מלשון הפמ"ז

(21) לקוש שיא:טל

(22) לקוש שיא:טל

(23) מ"ר אלעזר כ:ל

ג. מיהו בדבר יבש שנתבשל, ועכשיו ע"י השריה בחסין או כשיתן בנד המדורה יהיה נימוח, יש מתירין, דכיון דנתבשל כבר והוא יבש, אע"פ שיהיה נימוח, מותר, ולפ"ז מותר ליתן מלח שנתבשל וכן צוקר אפי' בכלי ראשון. וכן מותר ליתן פשטידא שיש בו שומן הרבה כנגד המדורה אפי' במקום שהיד סולדת בו (מ"מ ק"ק מ'). וי"א דהא דאמריגן דביבש שנתבשל לא שייך בישול, דוקא לענין לשרותו בחמין שעדיין יהיה נשאר יבש, אבל כשיהיה נימוח, אם כן הוי דינו כדין דבר לח שנצטמן דאסור משום בישול (נכס וס"ק סימן כ'). ולפי זה, צריך ליתן הצוקר דוקא בכלי שני. ואפילו לערות עליו מכלי ראשון, אסור. ובס' תי"ש בשם תשו' פ"ם כתב, דמותר ליתן הצוקר אפי' בכלי ראשון ואין בו משום בשול, דכיון דכבר נתבשל ודינו כמלח שנעשה ע"י בשול, ע"ש וע"י במ"א

(24) אג"ר הגרא"ר ס"ק

ס"ק ל"א (ה). וכן אסור ליתן פשטידא במקום שהיד סולדת בו. ויש להקל במקום צורך (פס):

סח) לחמם קוגיל' אפוי שהשמן שעל גביו טופח ע"מ להספיח, וגם יש שמן בלוע בתוכו, דעת הגרשז"א (קפ) דדינו כדבר יבש שאין בו בישול אחר בישול.

(25) אר"ן אגרות מ"ר הדרכן

נ. מג"א סי' שי"ח סוס"ק ל"א וס"ק מ' ושו"ת פנים מאירות ח"א סי' פ"ד. והנה לכאורה טעמו של המג"א שהיקל בשומן קרוש צריך ביאור, דסו"ס השומן עתיד להיות נימוח ובדבר נחלי יש חשיבות מלאכה לחימומו. וצ"ל דכיון שגם השומן הקרוש הוא אוכל, ובהיותו קרוש יש לו תואר ושם של דבר מבושל שאין בו בישול כלל, לכן אזלינן בתר שעת נתינתו על האש, דנותן דבר יבש שאין בו בישול, ולכן אף שלבסוף הוא נימוח מ"מ מעשה האדם מתייחס לשומן הקרוש, וכעי"ז כ' הגרשז"א וצ"ל במנחת שלמה ח"ב עמ' ל"ה, ומעתה נראה שמרק עוף שבהיותו במקרר נעשה קפוי כמין ג'לי, או קפוא כקרח כשהיה בהקפאה, אין היתר ליתנו על האש ולחממו, דדיינינן ליה כבישול בדבר לח, ולא אמרינן דדינו כשומן קרוש דאזלינן בו בתר השתא ודיינינן ליה כבישול בדבר יבש, כיון שבמצב הזה אין המרק נאכל כלל אלא רק בהיותו לח, ומעשה האדם נידון בזה על שם סופו, וחשיב כמחמם דבר לח ויש בו בישול אחר בישול. וכן כתב לן מו"ר הגר"ש אויערבאך שליט"א וז"ל מסתמא פשוט דכל מעשה הבישול מתייחס רק לבישול המרק הלח, ולא משנה כלל מה דבעת נתינתו ע"ג האש היה קפוי בגלל הסיבה שהתת במקום קר כדי שלא יתקלקל המרק הלח עכ"ד.

(26) Shulhos Arukhen p.21

והנה בשערי תשובה סי' שי"ח ס"ק ה' הביא בשם פנים מאירות דמותר לערות מים מכלי ראשון על גבי צוקע"ר, דכיון שכבר נתבשל הצוקער בבית האומן אין בו בישול אחר בישול, ואע"פ שחחר ונימוח, וזהו כדעת המג"א שסתם להתיר לענין מלח, ואח"כ הביא השע"ת בשם ספר זרע אמת שמנמנם בזה, והנה השגתי הספר זרע אמת וראיתי שם בח"א סי' ל"ט, וד"ל, וראיתי להרב פנים מאירות ח"א סי' פ"ד דהתיר בזה לפי שהצוקער מבשלים אותו תחלה בעת עשייתו ואין בישול אחר בישול ע"ש, ולענ"ד אין לסמוך על זה מכמה טעמי, חדא דנראה קצת דמה שעושים בצוקער מתחילתו אינו בישול אלא כעין אפיה וא"כ הוה ליה בישול אחר אפיה דאסור ע"ש, ועוד דכיון שלא נגמר עשייתו ותכליתו של הצוקער, דאין דרך לאכול הצוקער בעיניה אלא מחי במים, הו"ל כאילו לא נתבשל כל צרכו דאסור לגמור בישולו וכו' עכ"ל.

ומבואר בדבריו סברא חדשה, דאע"ג דצוקער חשוב כדבר יבש ואין בישול אחר בישול, מ"מ הואיל ונעשה מתחלה כדי להמחות במים ולא לאוכלה בעיניה, א"כ כשממחין אותו במים הרי זה גמר בישולו, ואין זה בישול אחר בישול כלל, אלא כתחלת בישול הוא ואסור. והנה סברא זו שייכא גם לענין מלח, ולפ"ז יש ליישב דברי המרדכי דאע"ג דס"ל דדבר יבש שחחר ונימוח חשוב כדבר יבש ואין בישול אחר בישול, מ"מ לענין מלח טוב להחמיר משום דעדיין לא נגמר בישולו עד שחחר ונימוח, והרי זה כתחלת בישול, ומישבין נמי דברי ש"ע הרב והמ"ב שכתבו ג"כ דטוב להחמיר לענין מלח, ואע"ג דס"ל לענין אינפאנד"ה דדבר שחחר ונימוח אין בו בישול אחר בישול.

והנה להלכה למעשה נחלקו הרבה אחרונים על דברי המג"א לענין מלח והביאו דעת המרדכי דטוב להחמיר, והם הזרע אמת הנ"ל, ורעק"א בהגהות ש"ע, וש"ע הרב ומ"ב הנ"ל ועוד כמה פוסקים, ואולם לפי מה שהסביר המחצית השקל דדין מלח תלוי בדין אינפאנד"ה, יוצא מזה דאף לגבי אינפאנד"ה טוב להחמיר, וכל דבר יבש שיש בו שומן הנימוח כשמתחמם טוב להחמיר בו ולדונו כדבר לח שיש בו בישול אחר בישול, אבל לפי דברי הזרע אמת אין צריך להחמיר אלא בדבר הנעשה מתחלה להמחות במים, כגון מלח וצוקער וקפה וכיוצא בהן.

ודע כי כמה פוסקים פלפלו בדברי הזרע אמת ונקטו דדעתו ג"כ כדעת המחצית השקל (ע' שו"ת מהרש"ג ח"א סי' נ"א, שו"ת אג"מ או"ח ח"ד סי' ע"ד דינו ביש"ל ס"ק נ', שו"ת באר משה ח"ב סי' כ"א) אבל כנראה שלא היה להם הספר זרע אמת וסמכו על לשון השערי תשובה שהעתיק רק תוכן שיטתו בקיצור.

סימן לא

בגדון דבר יבש שנתבשל כ"צ ויש קצת כפור דק ע"ג לענין להניחו כנגד המדורה בש"ק

בס"ד, ירושלים עה"ק ת"ו, כ"ד למנב"י תשמ"ב לפ"ק.

א"כ הרה"ג הר"ב וכו' מה"ר אשר יעקב וועסטהיים שליט"א, (וכעת חבר הבי"ד במנשסטר יצ"ו).

מה"ד שהו"ם מכתבו עם השאלה שנכתב בכ"ח אדר הגיעני רק בסוף שבע השל"ם, והנני להשיבו.

א"ד המבואר בש"ע (סי' שי"ח סט"ו) ודבר יבש שנתבשל כ"צ ואפילו בנצטנן מותר להניחו בנגד המדורה אפילו במקום שהי"מ, ולכן נהגו כמה אנשים להוציא מהמקרר חלה או קינעל בש"ק ומשימים אותו ע"ג המדורה העומד על האש כדי שיתחמם, ותעוררה השאלה היות שנמצא בדרך כלל ברוציאם מהמקרר כמו כפור דק על גבם, האיך כשמשימם ע"ג המדורה, יש לדון מהמבואר הנזכר שנימה וגם נתחמם שם שיבול להניע לה"ב, שיהי' אסור משום שיור כישול, ומי שאין מהבורן אבל הוי פסי"ר, ורק יש להוי פס"ר דלא איכפת לי', ואולי יש עפ"מ ששמע בשמי לענין כמה רשוב מכרים, דאם עי' שכניהו באויר לנגבו ואין יכולין בי' מכין אמריגן כמ"ש רשיבות הנשאר כמאן דליתי' דמי ומותר לעיות בכלי זה מב"ר, הנה עפ"י המבואר במתני' דתרומות (פ"א מ"ה), ואז יש ג"כ הבא דהוא מיבה דכפור אין חשוב כלל וכמאן דליתי' כלל, ושוב ראה בספר שביתת השבת (בפתיחה למלאכת מבשל) שדן שם (אות ל"ב) בהה"ג, ואולי יש לחלק דשם מירי בלחלוחית שנתבשל ונ"ל לי' שיתחמם, משא"כ בנדו"ד

דאינו מגוף התבשיל אלא מתיזה בהקרירה, יל דלא ניחא לי' כלל, ואי"כ אפילו לדקת האומר שם יל דמדה בנדו"ד שכתי'.

הנה בהמילוק שכתב לדד נגענה דשמני נד"ד מבגדון בספר שביתה בשבת כ"ל, נזכר מה שלכ לדמות נד"ד לבגמר בשמי בגדון פירוי מכ"ל לכלי שם נכ רביתה קלה כ"ל, דמ"ז אין דומה לגדון כמירוי כ"ל, ולפ גם לבמיקל בגדון הבביתה שבת יחמיר בנד"ד, ותגב כנוי לבעיר דשמשב שמרו בשמי, לפ גם דבעיקר הלכה אולי כן כוא, אבל אם אמרתי כרפי כ"ל, יש לומר רק בדרך אר לדבר שבל אין רפי לדבר מסם, דשמני בתם דקל כיא שבקיט בתרומה בזה כמבומר בפירוש כמשנה שם, אמנם בעיקר הלכה מבומר כן בתרוים לבקל בדין מירוי כ"ל בלם אי אפשר לענ לעמי, לבקל מ"ש שיעבה כל כפעות מבלי כרשב שמרין לחוכו מכ"ל, שבל רק אם כרבוטה כוא ממיס שבבר ונבשלו, כגון שבבר שבו מיס המין מכ"ל ורוצין לפוף בתוכו אמ"ב שוכ"ש מיס המין, ים בו רמיבה קלת מכמיס של כשחי כרשבומב אפשר לבקל בלופן כ"ל, ומשום שבבר נחבשלו אף שנאפה ים לגרף כשיבה ולא בלם אין ביטול אחר ביטול כמבומר בפוסקים (סט"ו) על דברי כרמ"א שם, שבל לא בלם מזבשלו שוב, ומ"מ כמעם שבתב לחלק מגדון בשביתה בשבת דבגד"ד אינו מגוף בהבשיל אלא מהבור מבקרירות כוי מעם לבחמיר.

ומש"ב מעמם דכוי פס"ר דלא ניחא לי', בזה מון דכ"ש מולקים על בתרוך בזה, שוב גראה לדמות נד"ד לבמבומר בס"ע (סי' ש"ל סעי' מ"ו), בגדיים בשרוים בנמים אסור לענבם סמנן לאש, ובתב בנמ"ל (ס"ק כ"ז) מעוש מלבן ומעוש ביטול כמו אוין של עשתן וכו' ומיכו במקום אפ"ן ביטל"ב ליבא מעוש ביטול וכמ"ש סי' ש"מ סי"ד וכו' ובמקום אפ"ן ביטול אין ליבן וכו' מכ"ל, דאין מחלבן ביטב במקום אפ"ן ביטל"ב (מבש"ק), ובביאור בגר"א כתב חיל ומ' בגמרדכי פכ"ב דשבת שבתב דאסור מעוש ליבן ומעוש מבשל, וכן ב' פירושים של אוין של עשתן בבגמ"ר פ"ק דשבת דרשא רלב לפרש מעוש ביטול כמ"ש בפ' כלל גדול בלי מלן דמרי סיבתא לאחוגא בו, ובתב אם אבל בפ' בתב מדליקין אמרינן דאוין של עשתן מביתלבנו מעמם (מעוש) ליבן, לו אפשר דבא ובא לוחא, אלא ש"ל לבתחילה לפרש דוקא בעשתן לא מן בתשרב, וחזר בו דאפילו יבש חייב כ"ל מכ"ל לפרש"ז בם פ"ם בין אסור ביטול לאיסור ליבן לענין לבכה דיבש דאין מעוש ביטול אבל בם מעוש ליבן, והגהות רשק"ל אם בתב דמ"מ דאין (גראה דל"ל דבן) שרוים בשמי ממין שרוים"ב, דמעוש ביטול ליבא דאין ביטול אחר ביטול וכן אם אמר מתב לענין אלא שבבר נחבשלו פ"ל ונלמנו לבסוברין דגם בלא אין ביטול אחר ביטול, אבל מעוש מלבן ליבא ביון דבוי מ"ש מיעוש אם, דים ביטול בעלמא, אלא דבבר אים אין ביטול אחר ביטול ומ"מ אינ בזה ליבן, וכ"ב בס"ז סס"ו ש"ב בכ"ל והבעם מה שבגר"א לא בביל בפ"מ של בראשק"ל, והראשק"ל מ"מ של בגר"א, ידאה לבמבין בבגמ"ר שם שבביל בגר"א, דקאי אל בא דאוין של עשתן, ובתב בגר"א דיבש אלא לפרש עשתן שבעלה מן בתשרב ונהיו בחר אין ליבן ים בו אוסר ביטול דבל דבר שבחיבם בתחילה

ומתרבן מחמם בלחלוחים שבו ומקשה בדאמר בפרק בלל גדול בלי הבדל סיבתא לאחוגא מייב מעוש מבשל וכו' כ"ל, ומבמ מה דבביטול כוי מעוש דמתרבן מחילה, ובראה דבן ס"ל לבגר"א, ולבן לא בתב בס"מ של בגר"א, אבל מדברי בראשק"ל שבא דבביטול כוי מעוש בבמ"ש, ולבן מחלב בין מים לבמים כ"ל, ובתב בי בן פירשו בבמדרבי (פ"ש פולין) ובספר ידאים והלבות, והובאו בספר אגלי טל ובסי' שביתה בשבת אם (בלר תשובות אות ל"ד ל"ב).

והנה אם בספר שביתה בשבת (אות ל"ד) בביא מה שבקשה על בחמם של ביטול כ"ל, דמי סיבתא אם מחבשלו לאחר מזי כדי לחייבו מעוש מבשל, ועוד מלן דמדי סיבתא לאחוגא אינ מחבות בלל שיחבשלו בחמים דבא לא מזי מוגא ובל וכל בוונתו ליבם בלא שיחקשה, ומ"ב מאי מוגא איבא בזה בין אאין בחתר לבך, ולפשר בין שבוונתו לבשליך בחד בלא לאחוגא ליבשו בדי שיחקשה ולא אבי דלא איחבדיר מלאבת בביטול שיחבשלו בחמים בדי שיחקשה בחד בלא, ובכי בוא בלא מחבות לביטול בחמים שאם אין ביטול בחמים לא מחקשה אמאי בבי חייב מעוש מבשל מ"ל, ואם (לות ל"ב) בתב אפ"מ בין אם בחמים מעוש אמחרבן, ובין אם מעוש ביטול בחמים, אם רוצה לבבר כלי מרם לו מחבת, דלא שייך מעוש אמחרבן אבל שייך מעוש ביטול בחמים, ואיים דמ"מ בראה דאיסורא איבא לדב"ב זבא קיבל דפס"ל דלא ניחא לי' אסור, ובפרב דבראש"ב (בודאי בוונתו לספר ידאים) ובי כ"ל

אי"ב בם נד"ד לא שאני מבל כ"ל ואין לבקל בלפ"ז.

ובגי בזה דושב"ב ימיהם בחיבמי ברבות.

יצחק יעקב ווייס

(28) גר' בפסחים דל"ו

. . . קברתניא בשלו
ואורב צלאו או שצלאו ואורב בשלו חייב
בשלמא בשלו ואורב צלאו חייב דהא בשלה
אלא צלאו ואורב בשלו הא צלי אש הוא
אמאי אמר רב כהנא הא מני רבי יוסי הוא
6 דתניא יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל שלא
נימוח דברי ר"מ רבי יוסי אומר יוצאין ברקיק
השרוי אבל לא במבושל אע"פ שלא נימוח
עולא אמר אפילו תמא ר"מ שאני הכא דאמר
רבי יוסי מבושל מים

(29) רש"ש

אבל לא במבושל. דלמא נמס קרינא ביה
אע"פ שמס. אפילו בסדר הוא"ל ומזר
ובשלו ניקל מבורש נמס: שרי

(30) רש"ש ס' כ"ד

. וכל דבר שנתבשל או נאפה כל צרכו להחזירו בכלי ראשון לחממו (מז) או ליתנו בצד האור
מותר שכל דבר שנתבשל או נעשה (מה) כל צרכו אין בה משום בישול שאין בישול אחר בישול אבל יש
בישול אחר צלי ויש צלי אחר בישול דתניא בפסחים פ' כל שעה בסופו [פ"ח ט'] צלאו ואח"כ בשלו חייב
וכתמה תלמודא אמאי הא צלי אש הוא אמר רב כהנא הא מני ר' יוסי היא דתניא יוצאין ברקיק השרוי
ובמבושל שלא נימוח דברי ר"מ ר' יוסי אומר יוצאין ברקיק השרוי אבל לא במבושל אע"פ שלא נימוח פי' (מט) נבי
6 מצה להם כתיב ואינו נקרא לחם אלא אפוי ולא מבושל וכשבשלו אחר אפייתו נקרא מבושל דיש בישול אחר
אפייה הוא הדין נמי צלאו ואחר כן בשלו דיש בישול אחר צלי ור"מ ור' יוסי אמרי' בעירובין [פ"ו ב'] הלכה כר'
יוסי ועוד דבריתא תנא להא דר' יוסי בלשון רבים וכשם שיש בישול אחר צלי ואפוי כך יש צלי אחר בישול
דמבורא אחת היא

(31) גמ' ברכות לד:

. . . חדש רב נחמן משום רבינו וסנו
שמואל שלשת מברכין עליהם בפה"א
והבינו הזורדים מארץ ישראל וסנו עולא
משמיה דר' יוחנן אמר שלשת מברכין עליהן
שהכל נהיה בדברו ואני אומר במחלוקת
6 שנויה דתניא יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל
שלא נמוח דברי ר"מ ר' יוסי אומר יוצאים
ברקיק השרוי אבל לא במבושל אע"פ שלא
נמוח ולא הוא רבינו שלשת מברכין עליהן
בפה"א ועד כאן לא קאמר ר' יוסי דהתם אלא
משום דבעינן מעשה מצה וליכא אבל הכא אפי'
רבי יוסי מודי

(32) רא"ה ס' קצ"ג

ושמעתי מרבינו אליעזר מטץ שהיה אומר [15] אין בישול אחר בישול בשבת, וכדתנן
בריש [פרק חביות] [16] כל שבא בחמין מלפני [20] השבת מריחין אותו בחמין בשבת.
וכן אין אפיה אחר אפיה [21] בשבת, אבל יש אפיה אחר בישול ויש בישול אחר אפיה,
כגון לשורות להם בחותת, ואין [22] אנו בקיאים אם גם בכלי שני מ[ת]כשל [23] שהרי בחלקו
: חכמים [24] בדבר לגבי תבלין וטלת, וכדתנן [25] יוצאים ברקיק השרוי ובמבושל שלא [נמוח] [26]
6 ר' יוסי אומר יוצאין ברקיק השרוי [אבל לא] במבושל [אע"פ] שלא [27] נמוח, והלכה
כר' יוסי [28]. ולאו [29] מילתא היא, דהא מיתי [30] ליה בפרק כיצד מברכין [31] ומסקינן עד
כאן לא קאמר ר' יוסי אלא לגבי מצה דבעינן טעם מצה בפיו [32] וליכא [33] : ...

(33) רי"ף ס' ג' ה"ה

אהדיא דלותניה לסברא ממסקנא דפרק כיצד מברכין היא קושיא
מלה שהרי היא ממתי דאמרינן גבי שלקות מאי מברכין עליהן
אמר מר מברכין עליהן שהכל נהיה בדברו ורבי יוחנן אמר
מר פרי האדמה ואמרינן דפליגי במאלוקת שנויה דמיא יוצאין
ברקיק שרוי ומבושל שלא נימוח דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר
6 ברקיק שרוי אבל לא במבושל אף על פי שלא נימוח ומסקינא
דלא היא דכולי עלמא שלקות מברכין עליהן שהכל ומה
דלא קאמר רבי יוסי הכא אלא משום דבעינן טעם מצה וליכא
אבל הכא אפילו רבי יוסי מודה וכן פסקו כל הפוסקים דמברכין
עליהן פרי האדמה וגבי רקיק מבושל קיימא לן (נקטינן מי מסתא)
6 דרבי יוסי ואם כן על כרחך לומר דסברא דלא דמו לרקיק המבושל
שבמצה הכא דבעינן טעם מצה וליכא

(34) ב"ח ס"ס

דבפרק כיצד מברכין דאמרינן שאני מצה משום דבעינן טעם מצה בפיו
לא היה צריך להאי דיסודי דהוי מצי לדחויי שאני אפייה דבישול מבושל
לטעם האפייה והוא הדין דמבושל לטעם הצלייה אבל אין בישול מבושל
טעם ירק דאף לאחר בישול עמד טעם הירק בכמו ולכך לא נשמנה
ברכתו אלא לגרוותא דמילתא
6 ולכתחילה דאין לה אהאי טעמא
דשאני מצה דבעינן טעם מצה בפיו
לומר דלא דמי כלל שלקות למצה
דבשלקות ליכא אפייה אלא שבישל
הירק בלפוד ולא נשתנה טעמו והאיך
אפייה היא וגם מצה היא. דבישול מבושל אפייה וגם בעינן טעם
מצה בפיו וליכא. אבל לגבי קרבן פסח דליכא אלא לא בעינן טעם
והוא הדין לגבי שכח בישול אחר אפייה או צלייה:

(35) ט"ל שיח:

(ו) אם
בישלו אח"כ כו' . זה כתב בטור בשם
הר"ח מגין דאע"ג דאין בישול אחר בישול
בדבר יבש מ"מ יש בישול אחר צלי ורחיתו מסתיא דפרק כ"ם דף מ"ח
בקרבן פסח אם צלאו ואח"כ בשלו חייב . כתב מהר"י . הוא דאמר יוחנן
6 ברקיק הכרוי במים בפסח אבל לא במבושל דלאו לחם קרינא ביה אף
ע"פ שכבר נתבור בהוא וחזר ובישלו ביטלו מתורת לחם ה"נ יש בישול לאחר אפייה לענין שבת ורחב"ה חלק עליו דבפ' כ"מ מייתי להתיא דר"י לענין
ברכה דשלקות מברכין עליה שהכל ולא בפ"ה בכתחלה כתו בתלמ' ומסיק עלה דבר כאן לא אמר ר"י אלא דאמר יוחנן ובקלסה כ"ל
ברחב"ה דקושיתו חזקה דסא קיימא לן דברכתו בפ"ה ואח"כ ע"כ קיימא הדמי' דבפ' פסח מצה אליבא דסלכתא וכ"כ סתו' שם בפרק כל שעה דים לדחות
מחמת פסח מצה בפי' וג"ר לפסח כמו דדמי בפ' כ"מ לענין ברכה . ואחי מיי כדמי לכרע בין כרים גדולים מ"מ כלע"ד לחרן על נכון דברי הרא"ש
6 ודרך זה דס"ל כרי"ו ור"י לפיל בס"א כמלעמק ורפ לו דאין בו בישול אחר שבתבשל כ"ל . ובכך בימרנו בעמו בסמוך דכמלעמק ריפה לו יש בו משום
בישול כיון דהכא ממלאכת שבת בטעם חדש מבח"כ כמלעמק ורפ לו אח"כ נאמר כאן ג"כ סברא זו דאף לאחר דבעית לגמרי ולפי' הסיא דר"י משום
בשיל טעם מצה זה מועיל לדחות הסיא דאלמו לפסח דסם וסדר בשלו דסם נדרת הכתוב סוא דלגי בשיל ולא בעינן חליא מילתא ס"כ מכל לומר דלא נתבטל
ממנו שם לגי אכל מצה בפי' טעם מצה דלחם פוני בעינן כן מכל לדחות הסיא דפסח לפי דעת הכתוב אבל כאן לענין שבת לא מהני דאי נמי
מימא משום דטעם מצה בעינן ס"ל אחרינן בחר טעם הבשיל וכיון דנתחנה הטעם ס"ל בישול אחרינן דנתברון לזה בשבת ולא עדיף מן מלעמק ויפה לו דיש
6 משום בישול אפי' אחר בישול כ"ם אחר אפיה זה כתבנו לדעת הכתוב' דס"ל דגם לפרן בפסח שייכה הרחייה דבעינן טעם מצה ואח"כ ל"ל דבלי אין שייך
לומר טעם לגי בעינן וע"כ ל"ל דם לימוד אבל מצה דשם דוקא בעינן טעם מצה דשייט מדכתיב לחם שני אבל ל"ל דהראש"ם ס"ל דלא שייכא דחי' זו נבי
פסח כלל דגם נבי פסח דימא טעם לגי בפ' ומס"ה חייב כמבשל אחר בלייה אבל לענין ברכה כ"מ דודאי טעם ירק שהיה בי קדש
בישול יסנו ג"כ אח"כ אלא שנשתנה לטעלותא ולמה יגרע הברכה מהה שהיה חחלה דהיינו בפ"ה ומיה לא דמה בגמרא נפ' כ"ם לפיס מ"ד דהיה זו דבעינן
טעם מצה ואח"כ כאן לענין בישול בשבת פשיטא דליתא לדחות זו כמ"ב דמלאכת מחשבת אסרה תורה כדאמרינן בברכה דוכתי ובזו דימא דאסור מדרבנן
2 מחמת שינוי הטעם ומ"ם כאן אסור לדה כלל כאן :

(36) אבני נזר יו"ד סי' תמ"ב אות ב

(ב) **ואמנם** לייסד דעת הר"ן מחוץ נראה עפ"י מ"ש התוס' בפרק כל שעה דהא דמלה מבושלת פירש"י דביטול מבטל לי' מתורת לחם ולפיכך ל"ל דמיילי בבלילתו רכה דבלילתו עבה לא נפק מתורת לחם לפירש"י. ור"י מפרש דהכי מייתי דכי היכי דביטול מפיק לי' מתורת לחמי' לגבי' מלה עשירה ה"נ נבי פסח דביטול עקר מינ' שם לגי'. ובהלמידי ר' יונה לחם' ברכות וכן בתוס' הרא"ש כתבו דהא דבעינן טעם מלה פי' דבבישלו הוי מלה עשירה. והיינו דמעיקרא ס"ד דהס"ם דביטול מפיק לי' מתורת לחם וע"כ מייתי דלא' דה"ה דביטול מפיק לי' מתורת ירק. וכמר הכי דמי דהתם משום שכם מלה היינו דביטול מפיק לי' רק מתורת לחמי' להתבע מלה עשירה אבל לא מפיק לי' מתורת ירק והה' אפיק ליה מתורת ירק וזה דלא כמו שכתבו התוספות פסחים שם דבור המחיל עולא אמר דהס"ם מדמי בברכות דכי היכי דמפיק ביטול מאפי' ה"ה דמפיק ביטול מתורת ירק. והס ס"ל דרק מתורת אפי' מבטל אבל לא מתורת ירק שהוא בעלם. וא"כ סוגית הס"ם פסחים אליבא דמסקנת משום טעם מלה וחייב דמשום מלה עשירה ר משום דמבטל באפי' וה"ה דביטול מבטל כלי'. ומה שדחקו לתרי' לפרש משום מלה עשירה ולא כפשוטו דבעינן טעם מלה. דק"ל דהא קיי"ל בלע מלה יצא. ובהכי ניחא דבאר דשני הס"ם בעינן טעם מלה וליכא הדר פריך ממרור ומצי בעינן טעם מרור וליכא. ולכאורה כיון דמצי בעינן טעם מלה כ"ש בעינן טעם מרור דהא בלע מלה יצא בלע מרור לא יצא. אך לפירושם ניחא דבמלה לא יצא משום מלה עשירה ע"כ פריך ממרור ומצי דבמרור לא יצא כמו דבלע מרור לא יצא:

(37) שבת א:סא

סא. שקדיות מרק או איטריות מטוגנות בשמן הנמכרות כשהן מוכנות לאכילה,

מותר להת אותן אפילו בכלי ראשון, אם אינו עומד על גבי האש. כי הסיגון בריבוי שמן נחשב לבישול ואין איסור בישול אחר בישול (קפד)

(38) הסר"ח שם

(קפב) דמה לי בישול בפיס ומה לי בישול בשמן, ועיין סנהדרין ד ב ורד"ה דרך בישול, סי' תנא במשנה ברורה ס"ק סה. וכן שמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א, ועיין סי' שיח בפמ"ג מ"ז ס"ק ז שפסתפק, שו"ת חשב האפוד סי' קלה, וע"ע קצוה"ש סי' קכד בבדה"ש ס"ק נ, שהביא מהגר"ז שמתיר בפשיטות, ולכן אין הספק של הפמ"ג מוציא מידי ודאי של הגר"ז המובא בקצוה"ש, ועיין בהערה הבאה.

(39) שו"ת הלי ציון

ד. ואשר שאלת בענין שקידי מרק בשבת בכלי שני וקליטי, יש מקום להסמיר עפ"י המבואר לו"ח סי' שי"ח סעי' ה' דאם מסמירים דיש ביטול אחר אפיה, והה"ד אסרי מיגון כלי ביטול גמור, וכמבואר שם שגם יפן פת בכלי שני שם שהיד סולדת בו, אינרא בכלי שליחי יש מקום להקל, עיי"ש במ"ב ס"ק מ"ז בשם הפמ"ג, ואע"ג דגם בכלי שליחי יש מסמירים בעצמה שם היד סולדת בו, מכ"מ בכמן הדבר נוטה להקל, דליכא כמה אפיקות לדינא.

(40) שו"ע אדה"ז תנא יב:ל

יא ימחבת (סג) שמטגנין (פיכוס (סד) שיוקין סה שמן לאפוסו) בה (סה) * מותרת (סו) [ג] בהגעלה ואם היא ארוכה משים חציה והופך עוד ומשים חציה האחר ואם היא ארוכה ביותר מלבנה באמצע (ומליטן כל דהו שקע נערף עליו פני ליה (סו) ויש מסמירין לגן המסגם לף בלבן כל דהו דהייט שיערוף עליו קע מכתן פני (ד"מ) וטהגין לגמו לכמלה (סז) מיהו פני ליה. (כמ) בהגעלה שם לין ט גמטם) (מהרי"ל)

(41) מג שם

.. (סד) שיוצקין בה שמן. וה"כ (סו) שוקן (סח) ויש שרגו לומר דשוקן ליט בכלל מעקה וכגופא דבגרא הוא ומסגר מעמיקו ע"י אור אבל מלגון הפוסקים לא משמע כן: (סה) מותרת בהגעלה. שקעם כ"ל שהרי שוקין ם שם מעקה מה לי שמן לו מים (סט) אבל הסגנת שלופין ם פעמם פעין (ע) אף שמוסמין מסמיו בשוקן לו שמן לו ממלה (כגון פורימש שלופין ם מסמרין לו מעקן קוכן) נריכין ליכן מדינא וכן הקקלוורלדפס") שפעמים

מסמין אין מוכין לגולה (עא) נריכין ליכן מדינא: (סו) ויש מחמירין ללבן המחבת. דלפעמים נמיכם השוקן והעיסה נלקים מגין על המחבת: (סז) מיהו סגי ליה וכו'. ר"ל מדינא ונפרים מלה דמדינא נריך ליכן ע"י"ם ומין בהגעלה.

(42) בתי תשה"ו בבינים

ע) דרך בישול. מבא"ם ועיין פר"ח דגם עיין בכלל בישול לו בס"י בפלי"ם כלל פ"ב

דאר"ם שיף בסיר על מולין ליבנו לכל דעיגון לא כי בכלל בישול ולית לאור בכלה. ונכ"מ יש לכל מה"ל. והם בתם בלא רופא בתב בפ"ג בפיתה בגם דע"ל דלא כי לכן בישול ומיתר בבגלה ע"ם. [ועי' בפמ"ב מלה ס' ריד ס"ם בלכן דמ"ם לא בלו אלינם לגה דלכן דמ"ם בלכן בלכם בלכם בלכם

(43) שבת א:ט

(פ) בשר מבושל, אין להניחו על גבי מכסה של קדירה העומדת על גבי האש, כי הבשר המבושל (שהוא עכשיו בלי רוטב) נצלה בחום (קפא).

(44) Rav Ribit p. 602

➢ ***Further examples of Tzli after Bishul:***

1) A piece of dry boiled chicken should not be placed on a surface that is very close to the flame of the blech, where it is very hot (as is permitted in the case of roast chicken, see a earlier), because this form of dry heat is not the same as was used to cook the chicken the first time. It is therefore an example of Tzli after Bishul.

2) One should not drain the sauce from a pot of meatballs on the blech, and leave the meatballs without their sauce on the blech. Doing this is equivalent to roasting the previously cooked meatballs in the dry heat.

3) One may not remove a piece of cooked chicken or potato from a pot of soup on the blech, and place it on the blech.

4) One may not remove a hard boiled egg from a pot of hot water on the blech, and place it on the blech.